

УДК 378.1:004

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

А.О. Колесник, Р.Б. Вовк

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, E-mail: andrej611@gmail.com*

Протягом останніх десятиліть світ докорінно змінив стрімкий розвиток комп'ютерної техніки та інформаційних технологій. Провідні європейські навчальні заклади намагаються покращити учбовий процес шляхом впровадження новітніх інформаційних технологій в освіту. Цей процес отримав назву «інформатизація освіти». Українські вищі навчальні заклади (ВНЗ) досить суттєво відстають в процесі інформатизації, порівняно з європейськими та американськими університетами. Тому слід розглянути перспективи та проблеми впровадження сучасних інформаційних технологій в українську вищу освіту, як одну із базових сфер суспільства.

Підвищення рівня інформатизації вищої системи України відкриває наступні перспективи:

- використання систем управління навчанням (learning management systems, LMS), таких як Moodle або D2L, що дозволить суттєво підвищити загальну ефективність навчання. Системи даного типу можна використовувати для навчання та перевірки якості знань студентів, зберігання та організації інформації про успішність тощо;

- впровадження новітніх систем дистанційного навчання та використання потокової передачі відеосигналу через інтернет (live video streaming), що дозволить прослуховування лекції без фізичної присутності в аудиторії. В деяких провідних європейських ВНЗ, одним з яких є Портсмутський університет у Великобританії, такі методи навчання вже функціонують в повному обсязі і будь-який студент, що запишеться на відповідний курс зможе прослухати лекцію, перебуваючи за межами університету. Такі системи є дуже зручними для навчання студентів з-за кордону та студентів з обмеженими фізичними можливостями;

- створення інформаційної бази знань університету, який забезпечить студентам не тільки дистанційної форми, а і денної зручний та вільний доступ до всієї необхідної для навчання інформації: підручників, посібників, конспектів лекцій, методичних вказівок, завдань на лабораторні та курсові роботи, списків груп, розкладу занять тощо [1];

- використання соціальних веб-платформ, таких як IPBoard або phpBB, для спілкування в межах університетського колективу, що дозволить студентам через інтернет отримувати консультації будь-якого викладача університету (такий форум функціонує для студентів Мерілендського університету, США).

Проведення належного рівня інформатизації дозволить ВНЗ готувати фахівців, інформаційна обізнаність яких відповідає вимогам сучасного суспільства, оскільки сьогодні випускники в будь-яких галузях постійно

стикаються із комп'ютерними системами та інформаційними технологіями для оптимальної роботи з якими потрібна належна підготовка.

Проте існують і проблеми, які можуть стати на заваді інформатизації українських ВНЗ, серед яких:

- невідповідність українських педагогів до роботи в умовах інформаційного суспільства, оскільки значна частина нині працюючих викладачів навчалися в часи, коли комп'ютер був розкішшю і тому не бачать необхідності в розвитку інформаційної обізнаності студентів [2];

- необхідність великих фінансових витрат, так, наприклад, облаштування однієї лабораторії комп'ютерами середньої продуктивності може коштувати понад 150 тисяч гривень, а створення повнофункціональної центральної серверної системи для університету – до мільйона;

- недостатня автономність вищих навчальних закладів, оскільки на законодавчому рівні, українські університети досить сильно з фінансової точки зору залежать від міністерства освіти і науки, що сильно ускладнює процес закупівлі комп'ютерної техніки, програмного забезпечення, тощо.

Отже, проаналізувавши проблеми та перспективи інформатизації в українських ВНЗ, можна зробити висновок, що низький рівень її впровадження суттєво спричинений недосконалою законодавчою базою та недостатньою кваліфікацією кадрів. На основі цього можна запропонувати план дій щодо усунення цих проблем:

- 1) створення загальнодержавної програми, в якій буде передбачено загальні правила та принципи, за якими українські університети зможуть проводити процес інформатизації освіти, в якій будуть обраховані потенційні витрати на закупівлю необхідного обладнання та програмного забезпечення;

- 2) створення прозорих та загальнодоступних тендерів на постачання спеціалізованого навчального програмного забезпечення та необхідної комп'ютерної техніки для потреб університетів;

- 3) проведення курсів підвищення кваліфікації та стажування викладачів, з метою вивчення базових принципів сучасних інформаційних технологій та їх необхідності застосування у навчальному процесі;

- 4) організація програм співпраці між університетами та виробничими компаніями, зокрема ІТ-компаніями, які можуть надавати комп'ютерну техніку, яка є застарілою для виробництва, але є цілком придатною для навчання.

Виконання запропонованих пунктів даного плану дозволить українській вищій школі стати на одну щаблю із навчальними закладами провідних країн, таких як Велика Британія і США, а українські студенти зможуть пишатися своїми *alma mater*.

Література

- 1 Гриншкун В.В. Виртуальные машины и модели в обучении и использованию современных программно-аппаратных компьютерных комплексов / В.В. Гриншкун, С.В. Салихов; – Москва: 2005. – 49 с.

- 2 Пехота О.М. Освітні технології: Навчально-методичний посібник / О.М. Пехота, О.М. Лобарська, О.Є. Олексюк та ін.; за ред. Пехота О.М.– Київ: А.С.К., 2001. – 164 - 182с.